

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 8ης Ιουνίου 1993 *

Στην υπόθεση T-50/92,

Gilberto Fiorani, υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Munich (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενος από τον Jean-Noël Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

προσφεύγων-ενάγων,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον Jorge Campinos, jurisconsultum, επικουρούμενο από τον Γιάννη Παντάλη, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Jorge Campinos, bâtiment BAK, Kirchberg,

καθού-εναγόμενου,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός μεν, την ακύρωση του εγγράφου της 15ης Οκτωβρίου 1991, κατά το οποίο ο προσφεύγων-ενάγων «μετετάγη» από την υπηρεσία «διαλογή αλληλογραφίας» στην υπηρεσία «κλιτήρων», και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, της αποφάσεως της 24ης Μαρτίου 1992 που απέρριψε τη διοικητική ένσταση του προσφεύγοντος-ενάγοντος, αφετέρου δε, την επανόρθωση της ηθικής βλάβης που φέρεται να υπέστη ο προσφεύγων-ενάγων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. Bellamy, Πρόεδρο, H. Kirschner και A. Saggio, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 3ης Μαρτίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο προσφεύγων-ενάγων, Gilberto Fiorani, είναι στην υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: Κοινοβούλιο) πλέον των είκοσι ετών. Ήδη είναι υπάλ-
ληλος βαθμού D 1, κλιμάκιο 8. Πριν από τα επίδικα περιστατικά ήταν τοποθε-
τημένος στην υπηρεσία «διαλογή αλληλογραφίας».
- 2 Κατόπιν επεισοδίου, του οποίου οι λεπτομέρειες είναι αβέβαιες, με έγγραφο
της 15ης Οκτωβρίου 1991 που είχε ως αντικείμενο τη «μετάταξη» του
προσφεύγοντος-ενάγοντος, ο γενικός διευθυντής διοικήσεως του Κοινοβουλίου
του έστειλε το ακόλουθο έγγραφο: «Λόγω της αχαρακτήριστης συμπεριφοράς
σας έναντι των ιεραρχικά προϊσταμένων σας και των δυσχερειών που συναντά
η υπηρεσία “διαλογή αλληλογραφίας” μαζί σας, αποφασίστηκε η άμεση μετά-
θεσή σας στην υπηρεσία κλητήρων. Η μετάθεση αυτή δεν συνεπάγεται κατ’
ανάγκην αποστολές εκτός Λουξεμβούργου.»
- 3 Ο προσφεύγων-ενάγων θεωρεί το μέτρο αυτό ως συγκαλυμμένη πειθαρχική
κύρωση. Μετά το έγγραφο «μετατάξεως» της 15ης Οκτωβρίου 1991 και αφού
προσπάθησε ακάρπως να συζητήσει με τους ιεραρχικά προϊσταμένους του, ο
προσφεύγων-ενάγων ζήτησε την παρέμβαση της επιτροπής προσωπικού, ο
πρόεδρος της οποίας αντάλλαξε έγγραφα με τον γενικό διευθυντή διοικήσεως
και τη Γενική Γραμματεία του Κοινοβουλίου. Με την ευκαιρία αυτή η επιτροπή
προσωπικού επέκρινε τη διαδικασία του επείγοντος που ακολούθησε η διοί-
κηση και ζήτησε να γίνει μια συνάντηση η οποία όμως δεν εγκρίθηκε. Στο
πλαίσιο αυτής της αλληλογραφίας ο γενικός διευθυντής διοικήσεως δήλωσε,
αφενός μεν, ότι ο προσφεύγων-ενάγων «μετατέθηκε για λόγους συμφυείς με τη
λειτουργία της υπηρεσίας» (έγγραφο της 15ης Νοεμβρίου 1991), αφετέρου δε,
ότι ο προσφεύγων-ενάγων «επανειλημμένως συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο απα-
ράδεκτο έναντι των προϊσταμένων του και ότι επιπλήχθηκε. Η απόφαση αυτή
είναι επομένως η λογική συνέπεια μιας σειράς προειδοποιήσεων» (έγγραφο της
18ης Οκτωβρίου 1991).

- 4 'Όταν έλαβε το έγγραφο περί «μετατάξεως» της 15ης Οκτωβρίου 1991, ο προσφεύγων-ενάγων ασθένησε. Για διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε μηνών είχε άδεια ασθενείας (ψυχοσωματικής) και νοσηλεύθηκε επανειλημμένως. Κατ' αυτόν, αυτή η επιδείνωση της καταστάσεως της υγείας του αποτελεί την άμεση συνέπεια της συμπεριφοράς των ιεραρχικώς προϊσταμένων του έναντι αυτού, ιδίως δε της επίδικης «μεταθέσεως».
- 5 Στις 27 Νοεμβρίου 1991 ο προσφεύγων-ενάγων υπέβαλε διοικητική ένσταση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ) κατά του εγγράφου της 15ης Οκτωβρίου 1991, ζητώντας να ανακαλέσει η Αρχώδία για τους Διορισμούς Αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) την απόφαση αυτή και να επανορθώσει την ηθική βλάβη που αυτός υπέστη από τη συμπεριφορά των ιεραρχικώς προϊσταμένων του και από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ισχυρίστηκε σχετικά, κυρίως, ότι μετατέθηκε με την προσβαλλομένη απόφαση για λόγους πειθαρχικούς, μολονότι δεν προβλέπεται τέτοιο πειθαρχικό μέτρο από τις συναφείς διατάξεις του ΚΥΚ και ότι η απόφαση αυτή ελήφθη κατά παραβίαση της θεμελιώδους αρχής του σεβασμού του δικαιώματος ακροάσεως, δεδομένου ότι δεν ακούστηκε και δεν μπόρεσε να προβάλει τους ισχυρισμούς υπερασπίσεώς του πριν από την έκδοσή της.
- 6 'Όσον αφορά το περιεχόμενο της «μετατάξεως» του προσφεύγοντος-ενάγοντος, ο γενικός διευθυντής διοικήσεως, σε έγγραφο της 19ης Δεκεμβρίου 1991 που απηύθυνε στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας που προηγείται της ασκήσεως προσφυγής-αγωγής προς τον *jurisconsultum* του Κοινοβουλίου, τόνισε ότι ο «τομέας "διαλογή αλληλογραφίας" έχει χωριστεί στο υπηρεσιακό ring-book των κληττήρων για λόγους οργανογράμματος και πολιτικής προσωπικού», εξακολουθεί όμως πάντα να εξαρτάται διοικητικά από την υπηρεσία κληττήρων. Το μέτρο της επίδικης «μετατάξεως» αποτελεί επομένως, κατά τον γενικό διευθυντή, μέτρο οργανώσεως στο πλαίσιο της υπηρεσίας κληττήρων.
- 7 Με έγγραφο της 24ης Μαρτίου 1992 ο Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου απέρριψε την ένσταση με την αιτιολογία ότι η απόφαση για τη «μετακίνηση» του προσφεύγοντος-ενάγοντος στην υπηρεσία κληττήρων ελήφθη για να λήξει η χειροτέρευση των σχέσεων εργασίας, ιδίως με τους ιεραρχικώς προϊσταμένους του προσφεύγοντος-ενάγοντος και ότι, επομένως, δικαιολογούνταν από το συμφέρον της υπηρεσίας.

- 8 Ο προσφεύγων-ενάγων ισχυρίζεται ότι το έγγραφο αυτό «κοινοποιήθηκε με υπηρεσιακό σημείωμα της 24ης Μαρτίου 1992 που απευθύνθηκε στην υπηρεσία κλητήρων», ενώ τελούσε σε άδεια ασθενείας από πέντε και πλέον μήνες και ότι μόλις την 30ή Μαρτίου 1992 μπόρεσε να λάβει γνώση.

Διαδικασία

- 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 26 Ιουνίου 1992, ο προσφεύγων-ενάγων άσκησε την παρούσα προσφυγή-αγωγή.
- 10 Η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε κανονικά. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Έθεσε πάντως ερωτήματα στους διαδίκους στα οποία οι τελευταίοι απάντησαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 11 Ο προσφεύγων-ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την απόφαση του Κοινοβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1991 περί μεταθέσεώς του από την υπηρεσία «διαλογή αλληλογραφίας» στην υπηρεσία «κλητήρων»·
 - να υποχρεώσει το καθού-εναγόμενο να καταβάλει ως αποζημίωση για την ηθική βλάβη που υπέστη ο προσφεύγων-ενάγων το ποσό των 15 000 ECU·
 - να καταδικάσει το καθού-εναγόμενο στα δικαστικά έξοδα.
- 12 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή-αγωγή κατ' ουσίαν ως προς όλα τα αιτήματά της·

— να κρίνει επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Επί του ακυρωτικού αιτήματος

- 13 Ο προσφεύγων-ενάγων προβάλλει τρεις λόγους υπέρ του ακυρωτικού του αιτήματος. Με τον πρώτο λόγο ισχυρίζεται ότι η έλλειψη, στον ατομικό του φάκελο, εγγράφων παρατηρήσεων σχετικά με τις κατηγορίες και εξηγήσεις που διατυπώνουν οι ιεραρχικώς προϊστάμενοί του για να αιτιολογήσουν την προσβαλλομένη απόφαση και την απόρριψη της ενστάσεώς του αντίκειται στο άρθρο 26 του ΚΥΚ· εξάλλου, υποστηρίζει ότι η ΑΔΑ έπρεπε να ακούσει τους ισχυρισμούς υπερασπίσεώς του πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως, την οποία χαρακτηρίζει ως μετάθεση. Ο δεύτερος λόγος αναφέρεται σε παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως που θεσπίζει το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, διότι η αιτιολογία της αποφάσεως μεταθέσεως που ελήφθη παρά τη θέλησή του είναι ατελής. Με τον τρίτο λόγο, που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 86, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, τονίζει ότι η αυτεπάγγελτη μετάθεσή του που αποβλέπει στον κολασμό της φερομένης αχαρακτήριστης συμπεριφοράς του δεν προβλέπεται μεταξύ των πειθαρχικών κυρώσεων που απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο αυτό.
- 14 Πριν ερευνηθεί το βάσιμο του ακυρωτικού αιτήματος και μολονότι το Κοινοβούλιο δεν προέβαλε παρά ορισμένες τυπικές αντιρρήσεις κατά του παραδεκτού του, δηλαδή έλλειψη συμφωνίας μεταξύ δύο λόγων ακυρώσεως και του μοναδικού ισχυρισμού που προβάλλεται στην ένσταση, το Πρωτοδικείο οφείλει, ενόψει του φακέλου της υποθέσεως, να ερευνήσει αυτεπαγγέλτως δύο ζητήματα σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής-αγωγής. Πράγματι, εφόσον οι κανόνες που θέτουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ είναι δημοσίας τάξεως, οφείλει να ερευνηθεί, αφενός μεν, εάν η προσφυγή-αγωγή ασκήθηκε εμπροθέσμως, αφετέρου δε, εάν το προσβαλλόμενο μέτρο αποτελεί πράγματι βλαπτική πράξη για τον προσφεύγοντα-ενάγοντα (βλ. παραδείγματος χάρη την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Απριλίου 1992, T-15/91, Bollendorff κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-1679, σκέψη 22, και τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 11ης Μαΐου 1992, T-34/91, Whitehead κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1723, σκέψη 19).

Επί του παραδεκτού*Ως προς το εμπρόθεσμο της προσφυγής-αγωγής*

- 15 Από τον φάκελο προκύπτει ότι η απόφαση που απέρριψε την ένσταση του προσφεύγοντος-ενάγοντος είναι της 24ης Μαρτίου 1992. Όσον αφορά την ημερομηνία κοινοποιήσεώς της, πρέπει να τονιστεί ότι το Κοινοβούλιο σιώπησε επί του σημείου αυτού, ενώ ο προσφεύγων-ενάγων δήλωσε (σ. 5 του δικογράφου του) ότι η απόφαση αυτή «κοινοποιήθηκε με υπηρεσιακό σημείωμα της 24ης Μαρτίου 1992 που απευθύνθηκε στην υπηρεσία κλητήρων ενώ ο προσφεύγων-ενάγων τελούσε σε άδεια ασθενοείας από πέντε και πλέον μηνών», προσθέτοντας ότι μόλις την 30ή Μαρτίου 1992 μπόρεσε να λάβει γνώση της εν λόγω αποφάσεως που είχε εν τω μεταξύ σταλεί στη σύζυγό του.
- 16 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει σχετικά ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο, η κοινοποίηση πρέπει να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να λάβει επαρκή γνώση της σχετικής αποφάσεως (απόφαση της 15ης Ιουνίου 1976, 5/76, Jänsch κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1976, σ. 381, σκέψη 10). Εν προκειμένω, η άφιξη της αποφάσεως στην υπηρεσία «κλητήρων» δεν επέτρεψε στον προσφεύγοντα-ενάγοντα, που τελούσε τότε σε άδεια ασθενοείας, εν γνώσει άλλωστε της ΑΔΑ, να λάβει γνώση αυτής. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, προ της σιωπής του Κοινοβουλίου επί του θέματος αυτού, οφείλει να δεχθεί τη δήλωση του προσφεύγοντος-ενάγοντος, κατά την οποία δεν μπόρεσε να λάβει γνώση της εν λόγω αποφάσεως παρά στις 30 Μαρτίου 1992 (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Φεβρουαρίου 1992, T-16/90, Παναγιωτοπούλου κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-89, σκέψη 20). Επομένως, εν προκειμένω τηρήθηκε η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής-αγωγής.

*Ως προς την ύπαρξη βλαπτικής πράξεως**Επιχειρήματα των διαδίκων*

- 17 Το Κοινοβούλιο, στην έγγραφη διαδικασία, παρόλο που δήλωσε στο υπόμνημα αντικρούσεώς του ότι δεν επιθυμούσε να διατυπώσει παρατηρήσεις κατά του παραδεκτού της προσφυγής-αγωγής, τόνισε, με τα επιχειρήματά του επί της ουσίας, ότι η προσβαλλομένη πράξη δεν μπορούσε καταρχήν να θίξει την υπηρεσιακή κατάσταση του προσφεύγοντος-ενάγοντος (σ. 4 και 6 του υπομνήματος αντικρούσεως).
- 18 Ο προσφεύγων-ενάγων, παραπέμποντας στην απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιουνίου 1973, 35/72, Kley κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1972-1973,

σ. 593, σκέψεις 4 και 8), υποστήριξε ότι η προσβαλλομένη απόφαση, με την οποία μετατέθηκε παρά τη θέλησή του, μπορούσε να αποτελέσει βλαπτική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 91 του ΚΥΚ. Πράγματι, η απόφαση αυτή, έστω και αν δεν θίγει τα υλικά συμφέροντα ή τον βαθμό ενός υπαλλήλου, μπορούσε να πλήξει τα ηθικά συμφέροντά του και τις μελλοντικές του προοπτικές, ενόψει της φύσεως της εν λόγω υπηρεσίας και των περιστάσεων (σ. 6 του δικογράφου).

- 19 Απαντώντας στα ερωτήματα που έθεσε το Πρωτοδικείο, ο προσφεύγων-ενάγων εξέθεσε, αναφερόμενος στη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 21ης Ιουνίου 1984, 69/83, Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1984, σ. 2447, σκέψη 17), ότι, ναι μεν τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ασφαλώς ευρεία εξουσία εκτιμήσεως για την οργάνωση των υπηρεσιών τους και για την τοποθέτηση του προσωπικού τους, υπό την προϋπόθεση όμως ότι η τοποθέτηση αυτή διενεργείται προς το συμφέρον της υπηρεσίας και τηρώντας την ισοτιμία των θέσεων. Ο προσφεύγων-ενάγων αποσαφήνισε ότι δεν αμφισβητεί εν προκειμένω την τήρηση της ισοτιμίας των θέσεων. Το θεμελιώδες ζήτημα για να κριθεί το παραδεκτό της προσφυγής-αγωγής είναι επομένως αν η προσβαλλομένη απόφαση ελήφθη αποκλειστικά προς το συμφέρον της υπηρεσίας ή, αντιθέτως, για να τιμωρηθεί ο προσφεύγων-ενάγων. Ενόψει δε των σοβαρών κατηγοριών που διατυπώνει η προσβαλλομένη απόφαση εναντίον του, είναι προφανές ότι η απόφαση αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί ως κύρωση.
- 20 Όσον αφορά την εξέλιξη του επεισοδίου που αποτέλεσε την απαρχή της υποθέσεως, ο προσφεύγων-ενάγων ισχυρίστηκε ότι το επεισόδιο αυτό — που χαρακτηρίσε ως «εξαιρετικά σοβαρό» και για το οποίο απέρριψε κάθε ευθύνη — συνέβη κατά τη διάρκεια θορυβώδους τηλεφωνικής συνομιλίας με τον ιεραρχικά προϊστάμενό του, ο οποίος τελικά «βρόντηξε» το τηλέφωνο.
- 21 Εξάλλου, ο προσφεύγων-ενάγων διευκρίνισε επανειλημμένα ότι δεν είναι η τελική απόφαση αυτή καθαυτή, δηλαδή το γεγονός της μετατάξεώς του από μια υπηρεσία σε άλλη — μετάταξη την οποία, εξάλλου, στο πλαίσιο αυτό χαρακτήρισε ρητά ως μετακίνηση και όχι ως μετάθεση —, που τον βλάπτει, αλλά, πρώτον, η αιτιολογία της, η οποία περιλαμβάνει εξαιρετικά σοβαρές και αδικαιολόγητες αιτιάσεις, καθώς και η εφαρμοσθείσα διαδικασία, που δεν του επέτρεψε ούτε να γνωρίσει ακριβώς τη φύση των γεγονότων που του επιρροπτονται ούτε να εξασφαλίσει την υπεράσπισή του. Ο προσφεύγων-ενάγων υπογράμμισε ότι, αν είχε αλλάξει τοποθέτηση κατόπιν διαδικασίας προς το συμφέρον και μόνο της καλής οργανώσεως των υπηρεσιών του Κοινοβουλίου, δεν θα μπορούσε να διαμαρτυρηθεί και, κατά συνέπεια, ουδέποτε θα ασκούσε προσφυγή-αγωγή. Το δεύτερο στοιχείο που τον βλάπτει είναι η τελευταία φράση του προσβαλλομένου εγγράφου, κατά την οποία «η μετάθεση αυτή δεν

συνεπάγεται κατ' ανάγκην αποστολές εκτός Λουξεμβούργου». Πράγματι, είναι μεν αληθές ότι η ύπαρξη ή μη αποστολών συνάπτεται με ένα αμιγώς πραγματικό στοιχείο που συνδέεται με την εκτελουμένη υπηρεσία, οι αποστολές όμως έχουν σοβαρές οικονομικές συνέπειες, διότι οι συναφείς αποζημιώσεις είναι σχετικά υψηλές και αποτελούν βέβαιο οικονομικό πλεονέκτημα. Ο οικονομικός αντίκτυπός τους είναι ακριβώς όπως εκείνος στον οποίο αναφέρεται η απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαΐου 1988, 167/86, Rousseau κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1988, σ. 2705), που αφορούσε την πληρωμή κατ' αποκοπήν αποζημιώσεων για υπερωρίες.

- 22 Το Κοινοβούλιο δήλωσε κατά την προφορική διαδικασία ότι, ελλείψει ανακοινώσεως κενής θέσεως, η μετάταξη του προσφεύγοντος-ενάγοντος στην υπηρεσία «κλητήρων» δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μετάθεση. Επρόκειτο μάλλον για μετακίνηση στο πλαίσιο αναδιοργανώσεως των υπηρεσιών. Το Κοινοβούλιο υπογράμμισε σχετικά ότι προτίμησε, για να λυθούν τα προβλήματα που προκάλεσε ο προσφεύγων-ενάγων στις εργασιακές του σχέσεις, να καταφύγει στο μέτρο αυτό, που είναι πιο ανθρώπινο και πιο ελαστικό από την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας. Η μετακίνηση αυτή δεν αποτελεί βλαπτική πράξη και δεν χρειάζεται καταρχήν να αιτιολογηθεί.
- 23 Όσον αφορά την αιτιολογία της προσβαλλομένης πράξεως, το Κοινοβούλιο προσέθεσε ότι η αιτιολογία αυτή όχι μόνο δεν αποτελεί συγκεκαλυμμένη κύρωση, αλλά ενημέρωσε τον προσφεύγοντα-ενάγοντα για τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν τη διοίκηση στην απόφαση της μετακινήσεώς του για να λυθούν τα προβλήματα που δημιούργησε εντός της υπηρεσίας του. Μετά τη μετακίνηση αυτή ο προσφεύγων-ενάγων κατέχει θέση πολύ πιο ήσυχη απ' ό,τι προηγουμένως όπου βρισκόταν καθημερινά σε άμεση επαφή με πρόσωπα με τα οποία δεν μπορούσε να συνεννοηθεί.
- 24 Όσον αφορά τις αποστολές εκτός Λουξεμβούργου, το Κοινοβούλιο υπογράμμισε ότι οι θέσεις εντός του κοινοτικού οργάνου απαιτούν, σε ορισμένες υπηρεσίες, να αποδεικνύει ο κάτοχός τους ότι έχει διάθεση να μετακινηθεί. Δεν πρόκειται εδώ για δικαίωμα, αλλά μάλλον για υποχρέωση των οικείων υπαλλήλων. Η πληρωμή των εξόδων αποστολής αποτελεί αποζημίωση για τη μετακίνηση. Αντίθετα από τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος-ενάγοντος, η πληρωμή αυτή δεν είναι της ίδιας φύσεως με την κατ' αποκοπήν αποζημίωση για υπερωρίες που αφορούσε η προαναφερθείσα υπόθεση Rousseau κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία χορηγήθηκε λόγω των ειδικών καθηκόντων και όχι λόγω αυτής καθαυτής της γενικής διαθέσεως.

- 25 Απαντώντας στο ερώτημα πώς μπορεί ένας υπάλληλος να αμυνθεί λυσιτελώς κατά πράξεως η οποία, μολονότι δεν τον βλάπτει υπό αυστηρή έννοια, θεωρείται από τον ενδιαφερόμενο ως αδικαιολόγητη και επαχθής, όπως μια αρνητική αξιολογική κρίση σαν την αιτιολογία που περιλαμβάνει το προσβαλλόμενο εν προκειμένω έγγραφο, το Κοινοβούλιο παραδέχθηκε ότι αυτό ακριβώς το πρόβλημα το οδήγησε στην προκειμένη υπόθεση να μην ακολουθήσει, κατά την έγγραφη διαδικασία, «σκληρή» γραμμή επιμένοντας στο απαράδεκτο της προσφυγής-αγωγής.
- 26 Όσον αφορά τις δυνατότητες υπερασπίσεως, την ύπαρξη των οποίων αρνήθηκε ο προσφεύγων-ενάγων, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε στη διοικητική διαδικασία που προβλέπεται από τον ΚΥΚ πριν από την άσκηση προσφυγής-αγωγής, στο πλαίσιο της οποίας ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος, ασκώντας ένσταση, μπορεί να καταστήσει γνωστή την άποψή του. Υπογράμμισε ότι στην προκειμένη περίπτωση, παρά τις αμφιβολίες σχετικά με την ύπαρξη βλαπτικής πράξεως, η ΑΔΑ ερεύνησε όλες τις περιστάσεις της υποθέσεως και εισήλθε στην κατ' ουσία συζήτηση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 27 Πρέπει να τονιστεί προκαταρκτικά ότι ο χαρακτηρισμός εκ μέρους των διαδίκων ενός μέτρου ως μεταθέσεως, μετακινήσεως ή μετατάξεως δεν δεσμεύει το Πρωτοδικείο (απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Φεβρουαρίου 1973, 56/72, Goeth-Van der Schueren κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 427, σκέψεις 8 έως 10). Εν προκειμένω, όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό του προσβαλλομένου μέτρου, από το σύστημα του ΚΥΚ προκύπτει ότι μετάθεση κατά κυριολεξία υπάρχει μόνο στην περίπτωση μεταφοράς υπαλλήλου σε θέση κενή. Από αυτό προκύπτει ότι κάθε μετάθεση κατά κυριολεξία υπόκειται στις διατυπώσεις που προβλέπουν τα άρθρα 4 και 29 του ΚΥΚ. Αντιθέτως, οι διατυπώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση μετακινήσεως του υπαλλήλου μαζί με τη θέση του, λόγω του γεγονότος ότι η μεταφορά αυτή δεν δημιουργεί κενή θέση (απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Φεβρουαρίου 1981, 161/80 και 162/80, Carbognani και Coda Zabetta κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 543, σκέψη 19).
- 28 Στην προκειμένη περίπτωση, το Κοινοβούλιο δήλωσε, χωρίς να αντικρουστεί στο σημείο αυτό από τον προσφεύγοντα-ενάγοντα, ότι η επίδικη τοποθέτησή του δεν δημιούργησε κενή θέση. Εξάλλου, ο ίδιος ο προσφεύγων-ενάγων παραδέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η μεταφορά του από την υπηρεσία «διαλογική αλληλογραφίας» στην υπηρεσία «κλητήρων» αποτελούσε

μετακίνηση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χαρακτηριστεί ως μετάθεση η οποία, εφόσον έγινε παρά τη θέληση του προσφεύγοντος-ενάγοντος, θα μπορούσε καταρχήν να του προξενήσει βλάβη (προαναφερθείσα απόφαση Kley, σκέψη 8), αλλά πρόκειται για μετακίνηση.

- 29 Πρέπει περαιτέρω να υπομνηστεί ότι η ύπαρξη βλαπτικής πράξεως κατά την έννοια των άρθρων 90, παράγραφος 2, και 91, παράγραφος 1, του ΚΥΚ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση του παραδεκτού κάθε προσφυγής ακυρώσεως που ασκείται από υπαλλήλους κατά του κοινοτικού οργάνου στο οποίο υπάγονται. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, βλαπτικές είναι μόνον οι πράξεις που μπορούν να επηρεάσουν άμεσα τη νομική θέση του υπαλλήλου και που υπερβαίνουν έτσι τα απλά μέτρα εσωτερικής οργανώσεως της υπηρεσίας τα οποία δεν θίγουν την υπηρεσιακή κατάσταση του ενδιαφερομένου υπαλλήλου (βλ. παραδείγματος χάρη την απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1969, 32/68, Grasselli κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 191, σκέψεις 4 έως 7, και τη Διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουλίου 1991, T-47/90, Herremans κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-467, σκέψεις 21 και 22).
- 30 Καθόσον αφορά την επίδικη μετακίνηση, είναι βέβαιο ότι το μέτρο αυτό ουδόλως έθιξε τα δικαιώματα του προσφεύγοντος-ενάγοντος που απορρέουν από την υπηρεσιακή του κατάσταση. Πράγματι, δεν επέφερε καμία μεταβολή στον βαθμό του ούτε στα υλικά του δικαιώματα που του αναγνωρίζει ο ΚΥΚ.
- 31 Είναι μιν αληθές ότι τα νέα καθήκοντα του προσφεύγοντος-ενάγοντος στην υπηρεσία «κλητήρων» δεν είναι ταυτόσημα με εκείνα που είχε στην υπηρεσία «διαλογή αλληλογραφίας», πρέπει όμως να υπομνηστεί ότι ακόμη και η τροποποίηση των διοικητικών καθηκόντων που έχουν ανατεθεί σε έναν υπάλληλο δεν αποτελεί πράξη που να μπορεί να τον βλάψει, αρκεί τα τροποποιηθέντα καθήκοντα να ανταποκρίνονται πάντοτε στον βαθμό του (βλ. παραδείγματος χάρη την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Μαρτίου 1990, C-116/88 και C-149/88, Hecq κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-599, σκέψεις 11 έως 14, και την προαναφερθείσα Διάταξη Herremans κατά Επιτροπής, σκέψη 25). Εν προκειμένω, ο προσφεύγων-ενάγων ρητώς δήλωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι δεν αμφισβητεί ότι τηρήθηκε η ισοτιμία των νέων του καθηκόντων με τον βαθμό του.

- 32 Όσον αφορά την τελευταία φράση του εγγράφου της 15ης Οκτωβρίου 1991, που αναφέρει τους μελλοντικούς περιορισμούς στις τυχόν αποστολές του προσφεύγοντος-ενάγοντος, πρέπει να υπομνηστεί ότι, όπως αναγνώρισε και ο ίδιος ο προσφεύγων-ενάγων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προοπτικές αποστολής εξαρτώνται από αμιγώς πραγματικό στοιχείο συνδεδεμένο με τη θέση του ενδιαφερομένου υπαλλήλου. Το στοιχείο αυτό δεν μπορεί από μόνο του να δημιουργήσει νομικά αποτελέσματα.
- 33 Κατά το μέτρο που ο προσφεύγων-ενάγων παραπέμπει, σχετικά με το ζήτημα αυτό, στην προαναφερθείσα απόφαση Rousseau κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, για να δικαιολογήσει το παραδεκτό της προσφυγής-αγωγής του καθόσον στρέφεται κατά «αποφάσεως που θίγει τη μελλοντική του οικονομική κατάσταση», το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η υπόθεση Rousseau κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου διακρίνεται θεμελιωδώς από την παρούσα υπόθεση. Πράγματι, ο προσφεύγων Rousseau είχε προσληφθεί ως δόκιμος υπάλληλος, κατόπιν δε μονιμοποιήθηκε ως οδηγός αυτοκινήτου ενός μέλους του καθού η προσφυγή κοινοτικού οργάνου, το οποίο είχε θεσπίσει κατά τον χρόνο προσλήψεώς του ένα σύστημα κατ' αποκοπήν αποζημιώσεων για υπερωρίες για τους οδηγούς αυτοκινήτων των μελών· επομένως, η κατ' αποκοπήν αυτή αποζημίωση αποτελούσε τμήμα των αποδοχών του. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η απόφαση που τροποποίησε την τοποθέτησή του έτσι ώστε να μην του χορηγείται πλέον η κατ' αποκοπήν αποζημίωση παρά μόνο για την πραγματική διάρκεια που είχε διατεθεί σε ένα μέλος θεωρήθηκε από το Δικαστήριο ότι μπορούσε να καταστήσει αβέβαιο το δικαίωμα του προσφεύγοντος για την εν λόγω κατ' αποκοπήν αποζημίωση και γι' αυτόν τον λόγο το Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση. Η κατάσταση όμως του προσφεύγοντος-ενάγοντος στην παρούσα υπόθεση δεν μπορεί να εξομοιωθεί με εκείνη του προσφεύγοντος Rousseau, δεδομένου ότι η καταβολή των εξόδων αποστολής δεν αποτελεί τμήμα των αποδοχών ειδικής θέσεως.
- 34 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η καταβολή των εξόδων αποστολής συγκρίνεται, από την άποψη αυτή, με το επίδομα επιφυλακής που αποβλέπει στην αντιστάθμιση της γενικής υποχρεώσεως του ενδιαφερομένου υπαλλήλου να παραμένει στη διάθεση του κοινοτικού του οργάνου, επίδομα που το Δικαστήριο ρητά έκρινε ότι δεν αποτελεί τμήμα του μισθού που αντιστοιχεί στον βαθμό και στο κλιμάκιο του υπαλλήλου (απόφαση της 23ης Μαρτίου 1988, 19/87, Hecq κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 1681, σκέψη 25).
- 35 Όσον αφορά το ζήτημα που ανακίνησε ο προσφεύγων-ενάγων, εάν η μετακίνησή του έγινε μόνο προς το συμφέρον της υπηρεσίας — ζήτημα, που όπως τόνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της υποθέσεως —, πρέπει να υπομνηστεί ότι πρόκειται για μια

από τις προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούν τα κοινοτικά όργανα, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία τους αναγνωρίζει άλλωστε στο θέμα αυτό ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά την οργάνωση των υπηρεσιών τους (βλ., παραδείγματος χάρη, την προαναφερθείσα απόφαση Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, σκέψη 17). Εν προκειμένω, είναι δεδομένο ότι δημιουργήθηκε επεισόδιο μεταξύ του προσφεύγοντος-ενάγοντος και του ιεραρχικώς προϊσταμένου του, το οποίο αυτός ο ίδιος ο προσφεύγων-ενάγων χαρακτήρισε ως «εξαιρετικά σοβαρό». Όπως δε έκρινε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση της 7ης Μαρτίου 1990, Hecq κατά Επιτροπής, σκέψη 22, ένα μέτρο μετακινήσεως υπάλληλου για να τερατιστεί μια διοικητική κατάσταση που κατέστη αφόρητη πρέπει να θεωρηθεί ότι ελήφθη προς το συμφέρον της υπηρεσίας. Υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, το Κοινοβούλιο έκρινε επομένως ότι ήταν προς το συμφέρον της υπηρεσίας να απομακρύνει τον προσφεύγοντα-ενάγοντα από τον τομέα «διαλογής αλληλογραφίας» και να τον μετακινήσει, εντός της ίδιας διοικητικής μονάδας, στην υπηρεσία «κλητήρων», για να αποφευχθούν οι εντάσεις που είχαν αναπτυχθεί στον πρώτο τομέα. Πρέπει να προστεθεί ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων-ενάγων δεν αμφισβήτησε αυτή καθαυτή τη μετακίνησή του στην υπηρεσία «κλητήρων». Ως εκ τούτου, το μέτρο μετακινήσεώς του δεν μπορεί να θεωρηθεί βλαπτικό ελλείψει συμφέροντος της υπηρεσίας.

36 Περαιτέρω, κατά το μέτρο που ο προσφεύγων-ενάγων αιτιάται το Κοινοβούλιο ότι δεν άκουσε τις εξηγήσεις του και τους ισχυρισμούς προς υπεράσπισή του πριν λάβει το προσβαλλόμενο μέτρο, πρέπει να διαπιστωθεί, αφενός μεν, ότι το ότι δεν ακούστηκε ο ενδιαφερόμενος πριν από τη λήψη συγκεκριμένου μέτρου δεν έχει επίπτωση στο ζήτημα αν το διατακτικό του μέτρου αυτού πρέπει να χαρακτηριστεί ως βλαπτική πράξη. Αφετέρου δε, πρέπει να υπομνηστεί ότι ο ΚΥΚ δεν έχει διαμορφώσει σ' όλα τα πεδία διοικητική διαδικασία αμφισβητήσεως, στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει κάθε υπάλληλος να ερωτάται από τη διοίκηση πριν από τη λήψη μέτρου που τον αφορά, και ότι, ελλείψει ρητής διατάξεως του ΚΥΚ, δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση της διοικήσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1981, 125/80, Arning κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2539, σκέψη 17). Οι εγγυήσεις που προβλέπει το άρθρο 90 του ΚΥΚ για την προστασία των συμφερόντων του προσωπικού πρέπει επομένως να θεωρηθούν καταρχήν ικανοποιητικές. Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε με τις αποφάσεις του της 14ης Δεκεμβρίου 1988, 280/87, Hecq κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6433, σκέψη 11), και της 7ης Μαρτίου 1990, Hecq κατά Επιτροπής, σκέψη 14, που αναφέρεται πιο πάνω, σχετικά με τα μέτρα εσωτερικής οργανώσεως της υπηρεσίας, ότι η διοίκηση δεν οφείλει ούτε να αιτιολογεί τέτοια απόφαση ούτε να ακούει προηγουμένως τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο.

37 Πρέπει πάντως να προστεθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, ορισμένες πράξεις, έστω και αν δεν θίγουν τα υλικά

συμφέροντα ή τον βαθμό του υπαλλήλου, μπορούν να θεωρηθούν βλαπτικές πράξεις αν θίγουν τα ηθικά συμφέροντα ή τις μελλοντικές προοπτικές του ενδιαφερομένου (βλ., παραδείγματος χάρη, την προαναφερθείσα απόφαση Kley κατά Επιτροπής, σκέψεις 4 και 8, και την προαναφερθείσα διάταξη Herremans κατά Επιτροπής, σκέψη 26).

- 38 Πρέπει όμως να υπομνηστεί ότι ο προσφεύγων-ενάγων δεν αμφισβήτησε αυτή καθαυτή τη μετακίνησή του και ότι στην πραγματικότητα επέκρινε μόνο την αιτιολογία του επιδίκου μέτρου μετακινήσεως καθόσον περιλαμβάνει, κατά την άποψή του, εξαιρετικά σοβαρές και άδικες αιτιάσεις. Αλλά, σύμφωνα με την απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Σεπτεμβρίου 1992, T-138/89, NBV και NVB κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-2181, σκέψη 31), μόνο το διατακτικό μιας πράξεως μπορεί να δημιουργήσει νομικά αποτελέσματα και κατά συνέπεια να προκαλέσει βλάβη.
- 39 Ακόμη και αν η ΑΔΑ είχε εκδώσει έναντι του προσφεύγοντος-ενάγοντος βλαπτική πράξη, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω, μόνον η αιτιολογία αυτής της πράξεως δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως. Παρέπεται ότι η παρούσα προσφυγή ακυρώσεως, η οποία στρέφεται, σύμφωνα με τους ίδιους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος-ενάγοντος, μόνον κατά της αιτιολογίας του μέτρου της εν λόγω μετακινήσεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτή.
- 40 Από όλες τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι το προσβαλλόμενο έγγραφο της 15ης Οκτωβρίου 1991 δεν αποτελεί βλαπτική πράξη για τον προσφεύγοντα-ενάγοντα.
- 41 Όσον αφορά το ζήτημα που ανακίνησε ο προσφεύγων-ενάγων, ποιες είναι δηλαδή οι δυνατότητες υπερασπίσεως που διαθέτει ένας υπάλληλος κατά πράξεως η οποία, μολονότι δεν τον βλάπτει υπό στενή έννοια, θεωρείται από τον ενδιαφερόμενο ότι θίγει τα νόμιμα συμφέροντά του, πρέπει να υπομνηστεί ότι, στο σύστημα των μέσων ένδικοις προστασίας που θέσπισε ο ΚΥΚ, πράξη που δεν βλάπτει κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διοικητικής ενστάσεως. Εντούτοις, όταν ένας

υπάλληλος θεωρεί ότι μια τέτοια πράξη ή ένα στοιχείο της, όπως η αιτιολογία ενός μέτρου εσωτερικής οργάνωσης των υπηρεσιών, θίγει τα συμφέροντά του, μπορεί να υποβάλλει, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, αίτηση στην ΑΔΑ καλώντας τη να λάβει έναντι αυτού απόφαση ανακλήσεως της σχετικής πράξεως ή του σχετικού στοιχείου. Αν η διοίκηση απορρίψει αυτή την αίτηση, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει στην ΑΔΑ με ένσταση, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, ένσταση της οποίας η απόρριψη δίδει τη δυνατότητα προσφυγής-αγωγής ενώπιον του Πρωτοδικείου.

- 42 Για όλους αυτούς τους λόγους, το ακυρωτικό αίτημα που υποβάλλεται στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής-αγωγής πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, χωρίς να χρειάζεται να ερευνηθούν οι ισχυρισμοί περί απαράδεκτου που προέβαλε το Κοινοβούλιο λόγω της ελλείψεως συμφωνίας μεταξύ δύο από τους λόγους που προβάλλονται προς στήριξη του ακυρωτικού αιτήματος και του μόνου λόγου που προβλήθηκε με την ένσταση.

Επί του παραδεκτού του αιτήματος αποζημιώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 43 Απαντώντας σε ερώτηση που του έθεσε το Πρωτοδικείο, ο προσφεύγων-ενάγων διευκρίνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι συνδέει την τύχη του αιτήματος αποζημιώσεώς του με την κύρια προσφυγή. Κατά συνέπεια, εάν το Πρωτοδικείο απορρίψει την προσφυγή-αγωγή του ακυρώσεως ως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως βλαπτικής πράξεως, το αίτημα αποζημιώσεως δεν θα μπορεί να διατηρηθεί. Ο προσφεύγων-ενάγων δήλωσε περαιτέρω ότι η ένσταση που άσκησε ενώπιον της ΑΔΑ πρέπει να θεωρηθεί ένσταση και δεν ζητεί από το Πρωτοδικείο να τη χαρακτηρίσει ως αίτηση αποζημιώσεως.

- 44 Το Κοινοβούλιο προέβαλε ότι, κατά το μέτρο που ο προσφεύγων-ενάγων θεωρεί ότι το αίτημα αποζημιώσεως συνδέεται άμεσα με το ακυρωτικό του αίτημα, είναι απαράδεκτο καθόσον συνδέεται άμεσα με την παράβαση των άρθρων 25 και 26 του ΚΥΚ, εφόσον είναι απαράδεκτοι οι ισχυρισμοί περί παραβάσεως των άρθρων αυτών και εφόσον δεν υφίσταται βλαπτική πράξη. Κατά το μέτρο

που δεν υπάρχει άμεσος δεσμός μεταξύ των δύο μέσων ένδικης προστασίας, η αγωγή αποζημίωσης είναι επίσης απαράδεκτη διότι δεν διεξήχθη κανονικά η διοικητική διαδικασία που προηγείται της ασκήσεως της εν λόγω αγωγής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 45 Ενόψει των επιχειρημάτων αυτών, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ δύο υποθετικών περιπτώσεων όταν πρόκειται να κριθεί το παραδεκτό αγωγής αποζημίωσης. Η πρώτη περίπτωση — συζητήσιμη πάντως όταν δεν υπάρχει βλαπτική πράξη — είναι αυτή όπου το αίτημα αποζημίωσης συνδέεται στενά με προσφυγή ακυρώσεως. Όταν πρόκειται για την περίπτωση αυτή, το απαράδεκτο της προσφυγής ακυρώσεως συνεπάγεται και το απαράδεκτο της αγωγής αποζημίωσης. Η δεύτερη περίπτωση συντρέχει όταν ελλείπει τέτοιος στενός δεσμός μεταξύ των δύο μέσων ένδικης προστασίας. Στην περίπτωση αυτή το παραδεκτό του αιτήματος αποζημίωσης πρέπει να εκτιμάται ανεξάρτητα από το παραδεκτό της προσφυγής ακυρώσεως. Πρέπει να υπομνησθεί σχετικά ότι το παραδεκτό της αγωγής αποζημίωσης εξαρτάται από την κανονική διεξαγωγή της προηγούμενης διοικητικής διαδικασίας που προβλέπουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ (βλ., παραδείγματος χάρι, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Σεπτεμβρίου 1991, T-5/90, Marcato κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-731, σκέψη 49, και τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 1992, T-8/92, Di Rocco κατά ΟΚΕ, Συλλογή 1992, σ. II-2653, σκέψη 34).
- 46 Εν προκειμένω, το αίτημα αποζημίωσης πρέπει σε κάθε περίπτωση να απορριφθεί ως απαράδεκτο. Πράγματι, κατά το μέτρο που εμφανίζει, όπως ισχυρίστηκε ο ίδιος ο προσφεύγων-ενάγων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στενό δεσμό με το ακυρωτικό αίτημα το οποίο απορρίφθηκε, αυτό το ίδιο, ως απαράδεκτο, πρέπει να έχει την ίδια τύχη με το ακυρωτικό αίτημα. Το αίτημα αποζημίωσης πρέπει επίσης να απορριφθεί ως απαράδεκτο εάν θεωρηθεί ότι η βλάβη που επικαλείται ο προσφεύγων-ενάγων έχει ως αιτία υπηρεσιακό πταίσμα ανεξάρτητο από το μέτρο μετακινήσεως που αποτελεί το αντικείμενο του ακυρωτικού αιτήματος. Πράγματι, ο προσφεύγων-ενάγων δεν ακολούθησε, πριν από την άσκηση της αγωγής του, την πλήρη διοικητική διαδικασία που απαιτεί ο ΚΥΚ, ο οποίος προβλέπει επιτακτικά δύο φάσεις, δηλαδή αίτηση και ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφοι 1 και 2, του ΚΥΚ, στο πλαίσιο της οποίας έπρεπε να καλέσει τη διοίκηση να επανορθώσει τη βλάβη που υπέστη (απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Ιουλίου 1992, T-1/91, Della Pietra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2145, σκέψη 34).

- 47 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η προσφυγή-αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους. Επομένως, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή ως απαράδεκτη.**
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.**

Bellamy

Kirschner

Saggio

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουνίου 1993.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

C. W. Bellamy